

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

ΣΥΝΟΨΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΟΣ ΠΑΡΑΒΟΛΟΥ

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Ανδρέας Τάκης

Επιμέλεια σύντοξης: Λάμπρος Μπαλτσιώτης, Μαρία Βουτσίνου

ΙΟΥΝΙΟΣ 2005

Περίληψη: Αίτηση πολιτογράφησης αλλοδαπού-Άρνηση της Διοίκησης να επιστρέψει το σχετικό παράβολο ως αχρεωστήτως καταβληθέν μετά την ανάκληση της αίτησής του επικαλούμενη υπαιτιότητά του – Διερεύνηση από τον Συνήγορο του Πολίτη για το αν είχε ενημερωθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες ο αιτών την πολιτογράφηση αλλοδαπός σχετικά με τις τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις της αίτησης πολιτογράφησης, ώστε να κριθεί η βασιμότητα των ισχυρισμών της Διοίκησης για τη μη επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου.

Βοηθός Συνήγορος: Ανδρέας Τάκης
Χειριστές: Λάμπρος Μπαλτσιώτης, Μαρία Βουτσίνου

A. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε τη με Α.Π. 22430/2004 αναφορά του κ. ***, υπηκόου Αλβανίας, σύμφωνα με την οποία διαμαρτύρεται για την άρνηση του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α να επιστρέψει παράβολα, που είχαν καταβάλει εκείνος και η σύζυγός του για την κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση. Οι αναφερόμενοι προέβησαν σε ανάκληση της αίτησής τους για πολιτογράφηση και -συνεπεία της ανάκλησης αυτής- της αναζήτησης των παραβόλων ως αχρεωστήτως καταβληθέντων, όταν πληροφορήθηκαν ότι δεν είχαν συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο παραμονής στην Ελλάδα (δεκαετή νόμιμη παραμονή την τελευταία δωδεκαετία), το οποίο αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού για την υποβολή της σχετικής αίτησης.

Σε απάντηση της σχετικής αίτησης για επιστροφή των καταβληθέντων παραβόλων ο αναφερόμενος έλαβε το με αρ. πρ. Φ.100258/9703/3-6-2004 της Διεύθυνσης Αστικής & Δημοτικής Κατάστασης (Τμήμα Β') του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α, με το οποίο τον ενημερώνει η αρμόδια υπηρεσία ότι *«η παραίτησή του από το αίτημα πολιτογράφησης δεν συνεπάγεται την επιστροφή του παραβόλου, επειδή η σχετική διαδικασία δεν ολοκληρώνεται με υπαιτιότητα δική του»*.

B. ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2910/2001 η σχετική δήλωση πολιτογράφησης υποβάλλεται μέσω του Δήμου της κατοικίας του ενδιαφερομένου, ο οποίος αφού εξετάζει την πληρότητα των προβλεπόμενων δικαιολογητικών, διαβιβάζει τον φάκελο στην αρμόδια Διεύθυνση της Περιφέρειας, ώστε να ελέγξει σε πρώτο στάδιο, αν πληρούνται οι προϋποθέσεις πολιτογράφησης των παρ. 1 εδ. α' και 2 εδ. α' του άρθρου 58 του Ν. 2910/2001. Κατ'εφαρμογή των προαναφερόμενων διατάξεων η αρμόδια Διεύθυνση της Περιφέρειας οφείλει να προβεί στον απαραίτητο έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων των παρ. 1 εδ. α' και 2 εδ. α' του άρθρου 58 του Ν. 2910/2001, δηλ. την ενηλικότητα του αιτούντος και τον απαιτούμενο χρόνο (δεκαετία) της νόμιμης παραμονής του στη χώρα και να ενημερώσει τον αιτούντα για την έλλειψη των τυπικών προϋποθέσεων.

Γ. Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ο Συνήγορος του Πολίτη υποστηρίζει ότι η ανωτέρω υποχρέωση της διοίκησης για παροχή πληροφοριών εμπίπτει στο άρθρο 10 παρ. 1 και 3 του Συντάγματος, όπου θεμελιώνεται συνταγματικά η αρχή της χρηστής διοίκησης, και εξειδικεύεται τόσο με το άρθρο 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999 (Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας), όσο και με τις ειδικές διατάξεις περί πολιτογράφησης του Ν. 2910/2001.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, **ο Συνήγορος του Πολίτη διατυπώνει την άποψη ότι για να διαγνωσθεί υπαιτιότητα του αιτούντος σχετικά με τη μη συνέχιση της διαδικασίας και συνεπεία αυτού τη μη δυνατότητα της επιστροφής του καταβληθέντος παραβόλου, απαραίτητη προϋπόθεση είναι οι αρμόδιες αρχές να έχουν προβεί σε ενημέρωση του ενδιαφερομένου σύμφωνα με το νόμο.**

Δ. ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Σε απάντηση του με Α.Π. 22430/04/2.1/21.02.2005 εγγράφου του Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με τη διαδικασία πολιτογράφησης των αναφερόμενων αλλοδαπών απεστάλη από την Περιφέρεια Αττικής αντίγραφο του φακέλου του αναφερομένου και της συζύγου του.

Επιπλέον, σε απάντηση του προαναφερόμενου εγγράφου του, ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε από τη Διεύθυνση Μητρώων & Δημοτολογίου του Δήμου Αθηναίων το με αριθμ. πρωτ. 029976/07-03-2005 έγγραφο σχετικά με την διαδικασία, που ακολουθήθηκε κατά την υποβολή της σχετικής αίτησης πολιτογράφησης. Από το Δήμο Αθηναίων γίνεται ιδιαίτερη μνεία στη με αριθμ. Φ.94345/16575/01 εγκύκλιο της αρμόδιας υπηρεσίας του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α σχετικά με τη διαδικασία πολιτογράφησης, οι οποία έχει αποδέκτες τους Δήμους και τις Κοινότητες της χώρας.

Ε. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΗΓΟΡΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Σύμφωνα και με τα όσα ισχυρίζονται οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες, ο Συνήγορος του Πολίτη διαπιστώνει ότι **υφίσταται η υποχρέωση του εκάστοτε αρμοδίου Δήμου να ενημερώνει τους αιτούντες την πολιτογράφηση αλλοδαπούς σχετικά με τις τυπικές προϋποθέσεις πολιτογράφησης τους, τόσο προφορικά, όσο και εγγράφως, με τρόπο που να γίνεται αντιληπτός από αυτόν.** Επίσης, η Διοίκηση οφείλει να ενημερώνει τους αιτούντες ότι η έλλειψη

των προϋποθέσεων αυτών θα έχει ως συνέπεια την απόρριψή της αίτησής τους από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Ειδικότερα, όταν με το με αρ. πρ. Φ.100258/9703/3-6-2004 ενημερώνει η αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α τον αιτούντα αλλοδαπό ότι «η παραίτησή του από το αίτημα πολιτογράφησης δεν συνεπάγεται την επιστροφή του παραβόλου, επειδή η σχετική διαδικασία δεν ολοκληρώνεται με υπαιτιότητα δική του», θα πρέπει από τα στοιχεία του φακέλου να προκύπτει τόσο η υπαιτιότητα του αιτούντος, όσο και η σύννομη δράση της Διοίκησης. Ο ισχυρισμός αυτός, τον οποίο προβάλλει η Διοίκηση σχετικά με την υπαιτιότητα του αιτούντος δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί στην περίπτωση αυτή, αφού δεν υπάρχει καμία ένδειξη στο συγκεκριμένο φάκελο, ότι τα συγκεκριμένα δικαιολογητικά, με τα οποία αποδεικνύεται ο χρόνος νόμιμης παραμονής του αλλοδαπού στη χώρα, αν και ζητήθηκαν από αυτόν, δεν προσκομίστηκαν.

Η υποχρέωση ενημέρωσης της Διοίκησης κρίνεται ιδιαίτερος κρίσιμη στη διαδικασία της πολιτογράφησης, λόγω του γεγονότος ότι ανάμεσα στις τυπικές προϋποθέσεις προβλέπεται και η καταβολή ιδιαίτερος υψηλού παραβόλου από τον αιτούντα. Το επιχείρημα αυτό ενισχύεται από τον κίνδυνο, που υπάρχει να οδηγηθούν οι αιτούντες στο συμπέρασμα, ότι η πιθανολογούμενη κακή πρακτική της διοίκησης σε ζητήματα ενημέρωσης των αλλοδαπών, η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη των αιτημάτων τους, αποσκοπεί αποκλειστικά και μόνο στην είσπραξη του απαιτούμενου παραβόλου.

Στα προαναφερόμενα έγγραφα του Συνηγόρου του Πολίτη γίνεται, επίσης, μνεία τόσο του με Α.Π. 11829/2004 εγγράφου του, όσο και του με αριθμ. πρωτ. Φ72582/15071/4-10-2004 απαντητικού εγγράφου του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α (Τμήμα Ιθαγένειας Β') σχετικά με την εφαρμοζόμενη διαδικασία, σύμφωνα με τα οποία έχει διαγνωσθεί η αναγκαιότητα της τροποποίησης των εντύπων των αιτήσεων πολιτογράφησης, «ώστε να αναγράφονται σ'αυτά και οι προϋποθέσεις για την πολιτογράφηση αλλοδαπού, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 του Ν. 2690/1999.»

ΣΤ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

Μετά από την αποστολή των προαναφερομένων εγγράφων του Συνηγόρου του Πολίτη, η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α (Τμήμα Ιθαγένειας Β') κοινοποίησε στις 13-4-2005, το με αρ. πρ. 100258/4511/05/17-3-2005 έγγραφό της προς τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας Αττικής και του Δήμου Αθηναίων, με το οποίο ζητούσε από αυτές να γνωστοποιήσουν στην προαναφερόμενη υπηρεσία «αν πριν την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης του ο αναφερόμενος ενημερώθηκε για τις τυπικές προϋποθέσεις, που πρέπει να πληρούνται, ώστε να καταστεί δυνατή η εξέταση του αιτήματος πολιτογράφησης».

